

С Т А Н О В И Щ Е

От проф. д-р **СТЕФАН ЙОРДАНОВ СТАНЕВ** – пенсионер

за материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност “професор” на Пловдивския университет “П. Хилендарски”, по област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки (Ботаника – Анатомия и морфология на растенията), в конкурса за “професор”, обявен в Държавен вестник бр.46 от 9 юни 2017 г. и в интернет-страница на ПУ “П. Хилендарски” за нуждите на кат.”Ботаника и методика на обучението по биология” към Биологическия факултет.

В конкурса като кандидат участва само доц. д-р **ИВАНКА ЖЕЧЕВА ДИМИТРОВА-ДЮЛГЕРОВА** от кат. “Ботаника и методика на обучението по биология”.

Обявен съм за член на научното жури по горния избор със заповед №.Р 33-4361 от 08.09.2017 г. на Ректора на Пловдивския университет “П. Хилендарски”

1. Кандидатката е приложила общо 71 научни публикации, 2 учебника и 2 учебни помагала. 1 от публикациите е автореферат на докторски дисертационен труд. От останалите 70 публикации 31 са публикувани преди този конкурс. В настоящият конкурс за професор авторката участва с 41 публикации, 2 учебника и 1 учебно помагало.

От тези 41 публикации 12 са печатани в реферирани издания с импакт фактор, 6 в издания без импакт фактор, но цитирани в издания с импакт фактор, 15 в реферирани издания без импакт фактор и 8 – в нереперирани издания. 34 от публикациите са на западен език (английски) и 7 – на български. В 3 от 41 публикации тя е първи автор, в 7 – втори и в 31 – трети, четвърти и т.н. автор. Самостоятелни публикации авторката няма. В учебниците и учебните помагала тя е след първите двама автори.

Кандидатката е установила 122 цитирания, от които 79 в реферирани издания и 33 в издания с импакт фактор. Взела е участие в 25 научни форуми, от които 8 са международни. Участвала е и в разработката на 19 проекта – 7 национални, 7 университетски и 5 регионални.

2. Иванка Жечева Димитрова – Дюлгерова е родена на 10. 05. 1962 г.. Завършила е с отличен успех специалност Биология в ПУ “П. Хилендарски” през 1984 г. Била е последователно биолог-специалист в Университета по хранителни технологии в Пловдив (1986 – 1989), аспирант (1989 – 1992), хон. асистент (1992 – 1994), асистент (1994 – 2007), доцент по Екология и опазване на екосистемите (Анатомия и морфология на растенията) (от 2007 и сега) в кадерта по ботаника и методика на обучението по биология в ПУ “П. Хилендарски”. От 2015 г. е доцент и във Фармацевтичния факултет на МУ в Пловдив. Защитава докторска дисертация през 1993 г. Зам. декан е на Биологическия факултет към ПУ “П. Хилендарски” (от 2011 г.).

3. Кандидатката чете лекции по Анатомия и морфология на растенията, Екология на растенията, Фармацевтична ботаника, Лечебни растения; води практики по Анатомия и морфология и по лечебни растения. Ръководител е на магистратурата “Лечебни и етерични растения”. Съавторка е на 2 учебника и 2 учебни помагала. Била е ръководител на 3 докторанта и 16 дипломанта. Участвала е в национални агенции и апробации, също и в 12 научни жирута. Преценявам работата и като университетски преподавател и ръководител на млади научни кадри като много добра.

Научните интереси на кандидатката са главно в областта на сравнителната анатомия и морфология на растенията (особено през първият етап от научното и творчество, до хабилизацията и за доцент) и лечебните растения (най-вече след хабилизацията ѝ и като ръководител на магистърска програма по лечебни и етеричномаслени растения).

И в двете направления авторката има редица съществени научни приноси, от които ще спомена напр. следните:

1. Фитохимичните изследвания върху някои видове от р. *Carduus* в България: фитохимичен скрининг за количествените съотношения на фенолните съединения; идентифициране и количествено определяне на фенолни киселини и флавоноиди; количествен и качествен състав на летливи компоненти във съцветията; антиоксидантна активност; морфология на полена; молекулярно генетични проучвания и др. Всички тези изследвания върху видове от р. *Carduus* са извършени за пръв път у нас.

2. За пръв път в страната е анализирано етеричното масло в плодовете на *Vitex agnus castus* и са направени сравнения на съдържанието му в растения от Северна и Южна България.

3. Интересни и оригинални са и сравнително морфологичните изследвания върху видове от родовете *Plantago*, *Scenedesmus* и др.

4. За пръв път е получен екстракт от листа на *Savia officinalis* чрез екстракция с тетрафлуоретан, който екстракт може да намери по-широко приложение в хранителната промишленост.

5. За пръв път е направено мониторингово проучване на 80 затворени водни басейни в България чрез анализ на техния фитопланктон; за пръв път е направена оценка на екологичния статус на 43 реки и 31 затворени водни басейни; за пръв път е направена интегрирана оценка на екологичния статус и референтните условия за езерен тип “височинни ледникови езера” въз основа на фитопланктона и макрофитите.

6. Предложени са класификационни системи с 5 степенна скала за оценка на екологичното състояние на олиготрофните и мезотрофните типове езера в България по 7 фитопланктонни показатели.

7. За пръв път е адаптиран и приложен Референтен индекс за оценка на екологичното състояние на реките и езерата в България с макрофити, който е приет за официална методика за хидробиологичен мониторинг от МОСВ.

Към публикациите на кандидатката имам и някои критични бележки, от по-общ и по-частен характер. През последните 2 – 3 десетилетия се публикуват доста материали, (предимно по финансирани наши и чужди проекти) в които се съобщава съставът на флората на отделни резервати, народни паркове, географски райони и др. Такива в случая са и статиите с участието на авторката за състава на флората на Централен парк “Шипка”, района на с. Дедово в Родопите и природен парк “Българка” в Източна Стара пл. (публикации под №№ 27, 28, 29 от Списъка на научните трудове в раздела III (публикации в реферирани издания без ИФ). Лично аз не виждам особен принос в подобен род публикации, които по същество ни връщат към зората на флористичните проучвания у нас, във времето на Б. Давидов, Ив. Урумов и други от първите ни флористи и техните публикации: “Флората на Карловска околия”, “Флората на Кюстендилския окръг”, “Флората на Люлин пл” и др. (И. Урумов) или “Принос за изучаване флората на Шуменски окръг”, “Принос за проучване флората на Варненски окръг” и др. (Б. Давидов). Тогава тези публикации, или поне повечето от тях, са имали своето оправдание, защо все още няма “Флора на България” от Н. Стоянов и Б. Стефанов. Такъв род публикации сега биха имали по-голяма научна стойност, ако в тях се прави подробен фитогеографски, екологичен и таксономичен анализ на установените в тези райони растения (*установените*, а не *описаните*, какъвто термин е използван от кандидатката в приложената справка за самооценка на приносите си).

Споменаването само на брой и проценти фитогеографски групи (геоеlementи), биологичен спектър на Раункиер, и др. могат да се приемат за по-достоверни, само ако в приложените списъци на видовете конкретно се посочва към кой геоеlement, биологичен тип и др. принадлежи всеки от тях и се дадат тълкувания какви са причините за тези съотношения: екологични, фитогеографски, антропогенни и т.н. Само така могат да проличат схващанията на авторите, тъй като в тези оценки и отнасяния няма определени общоприети критерии – от едни автори напр. едни видове се приемат за хамефити, от други - за хемикриптофити, други видове от едни са приемани за криптофити, от други - за хамефити. Има различни интерпретации и за принадлежността на видовете към различните геоеlementи (фитогеографски групи).

И още една бележка от общ и частен характер. През същите тези 2 – 3 десетилетия в научните звена към ВУЗ и БАН преобладават публикациите от по няколко страници с 4, 5, 6 и повече автори, без да може да се прецени вярно кой от тези автори какво конкретно участие и какъв конкретен принос има в проучването. А и не е тайна, че с подобен род публикации често се цели и трупане на бройки. За съжаление вината за това е преди всичко в изискванията за хабилиране, в които на броя на публикациите се придава важна значение. В конкретният случай аз не съм наясно каква е напр. ролята на всеки от 9-те автори, и конкретно на кандидатката, в статията от 6 страници “Assesment of ecological status and

reference conditions in alpine glacial lakes (Bulgaria) (2) или в статията с 8 автори и 5 стр. текст “Genetic variability of chosen bulgarian Mentha species (10). Не съм против колективните публикации, те са неизбежни при сегашната тясна специализация в науката, но съм против гоненето на бройки в публикациите. Казвам това не да подценявам научните приноси в колективните разработки с участието на Димитрова, а най-доброжелателно да и обърна внимание, (да и дам съвет, препоръка – както тя прецени да го приеме), че в бъдещото си качество, вече на професор, тя следва да се насочи и към самостоятелни научни проучвания в нейната област – сравнителна анатомия и морфология или лечебни растения, където да прояви истинските си качества на изследовател, каквито несъмнено притежава.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Представените документи и материали от кандидатката ИВАНКА ЖЕЧЕВА ДИМИТРОВА – ДЮЛГЕРОВА отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ “Паисий Хилендарски”.

Кандидатката е представила достатъчен брой научни трудове, повечето публикувани в авторитетни чуждестранни и наши научни списания и в списания с импакт фактор, в които има достатъчно научни и приложни приноси, необходими за присъждането на академичната длъжност “професор”. Познавам добре работата ѝ със студентите и сега, след подробното запознаване и с нейното научно творчество, мога да твърдя, че тя е много добър преподавател и изграден научен работник, с широки научни интереси и, специално искам за подчертая това, богата култура по специалността – нещо, което не може да се каже за много други преподаватели и научни работници, интересувачи се само от проблемите, които разработват.

Ето защо аз давам своята положителна оценка и препоръчвам на уважаемото Научно жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Биологическия факултет при Пловдивски университет “П. Хилендарски” за присъждането на Доц. д-р ИВАНКА ЖЕЧЕВА ДИМИТРОВА-ДЮЛГЕРОВА академичната длъжност “професор”.

20.10.2017 г.

Пловдив

Изготвил становището:

(Проф. д-р Стефан Станев)